

הכנסת השמונה-עשרה

יוזמים: חברי הכנסת דב חנין
זאב בילסקי

4376/18/פ

הצעת חוק הגנה מפני נזקי השימוש בטלפון נייד, התשע"ב–2012

- הגדרות
1. בחוק זה –
- "אוזנייה" – מכשיר שדרכו ניתן לשמוע במכשיר הטלפון או להעביר אליו שמע, והמחובר למכשיר הטלפון באמצעות חוט, או מכשיר המעביר שמע כאמור אל מכשיר טלפון;
- "הוועדה" – ועדת הכלכלה של הכנסת;
- "מכשיר טלפון נייד" – מכשיר טלפון המקושר למכשיר טלפון אחר בעזרת מערכת של מתקני אלחוט, הבנויה בשיטה התאית;
- "עוסק" – כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א–1981¹ (להלן – חוק הגנת הצרכן);
- "קרינה בלתי מייננת" או "קרינה" – כהגדרתה בסעיף 17(ב3) לחוק הגנת הצרכן;
- "השר" – שר התקשורת.
- מכירת אוזנייה
2. לא ימכור עוסק מכשיר טלפון נייד, חדש או משומש, אלא אם כן מצורפת אליו אוזנייה.
- תווית אזהרה
3. במכשיר טלפון נייד, חדש או משומש, המיועד למכירה על ידי עוסק, ידביק עוסק תווית חיצונית ובלתי ניתנת להסרה, שתוצג באופן ברור ובולט על גב המכשיר; התווית תהיה בעלת רקע אדום, שטחה לא יקטן מ-50% משטח גב המכשיר, כותרתה תהיה "אזהרה" ותוכנה יהיה "שימוש מוגבר במכשיר זה עלול להזיק לבריאות המשתמש ובמיוחד לבריאותם של קטינים".
- חובת הספקת מידע
4. עוסק המוכר מכשיר טלפון נייד – במעמד המכירה

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

(1) יצרף למכשיר הטלפון הנייד הנרכש עלון אזהרה, המפרט את סכנות השימוש בטלפון נייד; השר, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור הוועדה, יקבע בתקנות נוסח אחיד לעלון כאמור, ובלבד שהנוסח יכלול אזהרה על שימוש במכשיר טלפון נייד על ידי ילדים בגילאים שונים;

(2) יציג בפני הלקוח, לפני המכירה, את כמות הקרינה הנפלטת מהמכשיר כאמור בכל דקת שיחה, באזורים שונים במדינת ישראל;

(3) יציג בפני הלקוח, לפני המכירה, טבלה השוואתית שתפרט את נתוני פליטת הקרינה לדקה של המכשירים הניידים שברשות העוסק, עם אוזנייה ובלעדיה.

(א) משרד התקשורת, בהתייעצות עם משרד הבריאות, יפרסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת מידע השוואתי על כמות הקרינה הנפלטת לדקה באזורים שונים בכלל סוגי הטלפונים הניידים הנמכרים בישראל ומידע על נזקי הבריאות העשויים להיווצר כתוצאה מקרינה זו, ובלבד שהמידע יכלול אזהרה על שימוש במכשיר טלפון נייד על ידי ילדים בגילאים שונים.

(ב) משרד התקשורת יבדוק את כמות הקרינה כאמור בסעיף קטן (א) על ידי מכשירי מדידת קרינה וביצוע מדידות קרינה תקופתיות לסוגי מכשירים שונים באזורים שונים של מדינת ישראל, ובלבד שהקרינה הנפלטת מכל סוג מכשיר בכל אזור תימדד לכל הפחות אחת לשישה חודשים.

לא יפרסם עוסק טלפון נייד בכל צורה, ללא צירופה של אזהרה בולטת בדבר סכנות השימוש בטלפון נייד; האזהרה תהיה בנוסח אחיד שיקבע השר באישור הוועדה, ובלבד שהנוסח יכלול אזהרה על שימוש במכשיר טלפון נייד על ידי ילדים בגילאים שונים.

(א) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור הוועדה, יאשר דור מכשירים חדש לפני תחילת מכירתו; לעניין סעיף זה, "דור מכשירים" – קבוצת מכשירים בעלי מאפיינים טכנולוגיים דומים, השונים באופן מהותי ממכשירים הנמצאים באותו זמן בשימוש, ושעשויה להיות להם השפעה על בריאות הציבור.

(ב) לא ימכור אדם דגם מסוים של מכשיר טלפון נייד, או מוצר הנלווה אליו, אלא אם כן אושר על ידי השר.

(א) השר יסמך מבין עובדי משרדו מפקחים לעניין חוק זה, ובלבד שלא יוסמך מפקח, אלא בהתקיים כל אלה:

(1) משטרת ישראל לא הודיעה, בתוך 45 ימים ממועד קבלת פרטי המועמד, כי היא מתנגדת למינויו כמפקח מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

פרסום מידע
השוואתי של קרינה

פרסום מכשיר
טלפון נייד

אישור טכנולוגיות
חדשות

הסמכת מפקחים

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים ;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(ב) המפקחים יגישו לשר, אחת לשישה חודשים, דין וחשבון שיכלול סקירה על פעולות הפיקוח שנקטו לשם יישומו של חוק זה.

ראה מפקח, שהדבר דרוש לביצועו של חוק זה, רשאי הוא –

9. סמכויות מפקח

(1) להיכנס למקום המשמש עסק ולערוך בו ביקורת על מילוי הוראות חוק זה, לבדוק מסמכים, דוגמאות וטובין ולתפוס כל דבר שיש יסוד סביר להניח שבו או לגביו נעברה, או שמתכוונים לעבור, עבירה על הוראות חוק זה, ובלבד – שלא ייכנס –

(א) למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט ;

(ב) למקום המוחזק על ידי מערכת הביטחון, אלא אם כן בידו אישור כניסה למקום כאמור מאת שר הביטחון או מי שהוא הסמך לענין זה, וכל עוד לא מתרחשים באותו מקום ובעת כניסת הממונה או מפקח פעילות מבצעית או פעילות עוינת ; לענין פסקה זו, "מערכת הביטחון" – צבא הגנה לישראל, משרד הביטחון, יחידות סמך של משרד הביטחון וכן יחידות ויחידות סמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה.

(2) לחקור כל אדם הנוגע בדבר או שיש לו ידיעות בעניין ולדרוש ממנו להתייצב לפניו ולמסור לו מסמכים, דוגמאות וידיעות הנוגעות לענייני החקירה, ובלבד שהמועד להתייצבות אדם לפי פסקה זו ייקבע ככל האפשר בתיאום עמו, ובמועד סביר ;

(3) לערוך בדיקות של טובין או שירותים ולפרסם ממצאיהן, ובלבד שלא יפרסם ממצא העלול לפגוע בפרטיותו של אדם אלא אם ניתנה לו הזדמנות לטעון טענותיו.

היה למפקח יסוד סביר להניח כי הופרה הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא לדרוש מכל עוסק, למסור לו את הידיעות, המסמכים, הפנקסים ושאר התעודות הנוגעות להפרה האמורה, ובלבד שמה שנמסר כאמור יוחזר תוך שלושה חודשים מתאריך קבלתו, אם לא הוגשה לפני כן תביעה פלילית בשל עבירה על חוק זה ; בסעיף זה, "עוסק" – לרבות עובדו, נושא משרה בו או מי שפועל מטעמו.

10. דרישת ידיעות ומסמכים

- עונשין 11. עוסק המפר הוראות לפי חוק זה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²
- ביצוע ותקנות 12. השר ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי, באישור הוועדה, להתקין תקנות לביצועו.
- תחילה 13. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו.

דבר הסבר

לאחרונה פרסמו מספר מחקרים מדעיים, אשר מוכיחים את הקשר הישיר שבין שימוש במכשיר טלפון נייד לבין היווצרותם של תאים סרטניים כתוצאה מהקרנה הבלתי מייננת הנפלטת בעת השימוש בו. בפרט, מחקר ישראלי בהובלתה של ד"ר סיגל סדצקי, מנהלת היחידה לאפידמיולוגיית סרטן וקרינה במכון גרטנר בבית החולים שיבא, שהוכן כחלק ממחקר בינלאומי שנערך ב-16 מדינות, מצא כי קיים קשר מובהק בין שימוש בטלפונים ניידים להתפתחות גידולים סרטניים ושפירים בבלוטת הרוק; בקרב משתמשים בטלפון נייד בתקופה של חמש שנים ויותר נצפתה עלייה של כ-34% בסיכון לפתח גידול בצד בו נהגו המשתמשים להחזיק את הטלפון הנייד. לאור ממצאים אלה, מטרתה של הצעת חוק זו היא להגביר את מודעות הציבור בדבר הסכנות הבריאותיות החמורות העשויות להיווצר כתוצאה משימוש מוגבר בטלפון הנייד.

החוק נוקט במספר צעדים על מנת ליידע את הצרכנים בדבר הסכנות הטמונות בשימוש מוגבר בטלפון נייד. ראשית, החוק מחייב את הוספתה של תווית אזהרה חיצונית על גבי מכשיר הטלפון הנייד וכן צירוף עלון מידע המפרט את סכנות השימוש בטלפון נייד במכירה של מכשיר טלפון נייד. התווית והעלון חייבים להתייחס באופן פרטני לסכנות השימוש בטלפון נייד על ידי ילדים בגילאים שונים. שנית, החוק מחייב הוספתה של אזהרה בעת פרסומם של מכשירי טלפון נייד. שלישית, החוק מחייב כל עוסק להציג ללקוחותיו טבלה ובה מידע השוואתי על כמות הקרינה הנפלטת מכל סוגי המכשירים השונים אותם הוא מוכר או משווק. רביעית, החוק מחייב את משרד התקשורת להציג לציבור מידע השוואתי על כמות הקרינה הנפלטת מכל סוגי המכשירים השונים באזורים שונים הנמכרים בישראל ולבצע מדידות מתאימות. זאת, בנוסף לפרסומן של אזהרות בדבר הסיכון הבריאותי הטמון בשימוש מוגבר בהם. הצעת החוק נוקטת במספר צעדים מעשיים להקטנת סכנות פליטת הקרינה מטלפונים ניידים, ובראשם חובת מכירה של אוזנייה, אשר מקטינה באופן משמעותי את סכנת הקרינה לתאי גוף האדם, עם מכירתו של כל טלפון נייד. החוק גם מחייב את אישור שר התקשורת, בהתייעצות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, למכירת טכנולוגיות חדשות שעשויה להיות להן השפעה על בריאות הציבור. החוק מחייב מינוי מפקחים במשרד התקשורת אשר יפקחו על יישומו של חוק זה. למפקחים תהיה הסמכות להטיל קנסות על אלה המפרים את החוק, והם יחויבו בדיווח לשר התקשורת אחת לשישה חודשים.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חבר הכנסת אופיר פינס-פז (פ/17/3395).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת אופיר פינס-פז (פ/18/1035); הוסרה מסדר היום ביום כ"ד בטבת התש"ע (10 בינואר 2010).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"א בסיוון התשע"ב – 11.6.12

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.